

Asia: VN/27287/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pyydettynä lausuntona huoltovarmuusmaksujen muutoksista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Huoltovarmuuslain uudistaminen kokonaisuudessaan sisältää monia hyviä uudistuksia, jotka sopivat voimassa olevaa lainsäädäntöä paremmin nykyiseen huoltovarmuuden tilanteeseen. Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan on keskeistä, että elinkeinoelämän rooli huoltovarmuudelle on tunnistettu riittävällä tasolla, ja että yrityssalaisuuden suoja säilyy korkealla tasolla myös jatkossa.

Nyt käsitellyssä oleva huoltovarmuusmaksujen uudistus lisää hyvästä tarkoituksesta huolimatta energiaintensiivisen teollisuuden kustannuksia ja siten heikentää väistämättä teollisuuden kilpailukykyä, sähköistymistä ja Suomen houkuttelevuutta puhtaan siirtymän investoinneille. Esitetty sähkön huoltovarmuusmaksun muutos tosiasiallisesti yli kaksinkertaistaa teollisuuden maksaman sähköveron. Sähkön huoltovarmuusmaksun nostaminen yhdessä sähköistämistuen päättämisen kanssa nostaa metsäteollisuuden kustannuksia lähes 90 miljoonalla eurolla vuosittain. Päätökset eivät huomioi vientiteollisuuden kansainvälistä kilpailuasetelmaa. Maksutaakan kohdistumista tulisi uudelleen tarkastella sähkön ja muiden huoltovarmuusmaksun alaisten polttoaineiden kesken.

Taustaa

Metsäteollisuus energiaintensiivisenä, runsaasti luonnonvaroja jalostavana, raaka-aineita ja tuotteita kuljettavana toimialana altistuu voimakkaasti kansainväliselle kilpailulle. Valtaosa metsäteollisuuden

tuotannosta suuntautuu vientiin Suomen ulkopuolelle ja tuo siten talouteemme kipeästi kaivattuja vientituloja.

Suomen metsäteollisuus on jo pitkälle irtautunut fossiilisista polttoaineista ja on Suomen merkittävin uusiutuvan energian tuottaja sekä Suomen suurin sähkön kuluttaja. Alan ilmastotiekartasta on nähtävissä, että tehtaamme voivat olla lähes fossiilivapaita vuonna 2035, mikäli toimintaympäristö tukee ilmastomyönteisiä investointeja. Merkittävä osa näistä investoinneista perustuu sähköistämiseen.

Metsäteollisuuden näkökulmasta pitkäjänteinen huoltovarmuustyö on tärkeää ja se korostuu nykyisessä epävakaa toimintaympäristössä. Samalla on kuitenkin huolehdittava, että sen rahoitusmalli on ennustettava ja selkeä.

Suomen kansalliset päätökset sähköistämistuen lopettamisesta ja sähkön huoltovarmuusmaksun korotuksesta eivät huomioi Suomen vientiteollisuuden kansainvälistä kilpailuasetelmaa

Suomalaisen metsäteollisuuden tuotanto altistuu laajasti kovalle kansanväliselle kilpailulle. Niin globaalilla kuin EU-tasolla tarkasteltuna teollisuuspolitiikka on ajautunut yhä protektionistisempaan suuntaan muun muassa kohonneiden tullimaksujen ja kasvaneiden valtiontukien muodossa.

Maailman pyrkiessä eroon fossiilisista polttoaineista, teollisuuden kohtaama sähkön hinta on saanut yhä enemmän huomioita. Sähköistyminen ja siten sähkön hinta korostuvat niin perinteisen teollisuuden päästöjenvähennystoimissa kuin uusissa teollisissa sovellutuksissa, kuten sähköpolttoaineissa ja niitä valmistavien investointien sijoittumisessa.

Suomessa markkinasähkön kohtuuhintaisuus on ollut kilpailuetu, mutta tämänhetkinen valtiontukien kasvava trendi EU:n isoissa teollisuusmaissa uhkaa kääntää asetelman pääläelleen siten, että suomalaiset tehtaajat joutuvat maksamaa sähköstä jopa enemmän kuin kilpailijamaissa. Suomesta poiketen useat jäsenmaat ovat jatkamassa sähköistämistukea vuoteen 2030 asti. Lisäksi useissa maissa ollaan ottamassa käyttöön EU:n puhtaan teollisuuden ohjelman (CISAF) sallimaa teollisuuden sähkötukea. Nämä tekijät vaikeuttavat entisestään suomalaisen vientiteollisuuden kilpailuasetelmaa, joka on logistisen takamatkan vuoksi jo valmiiksi haastava.

Metsäteollisuudelle pienetkin muutokset sähköön liittyvissä veroissa tai maksuissa merkitsevät usein mittavia taloudellisia vaikutuksia. Metsäteollisuus on Suomen suurin sähkönkäyttäjä kuluttaen noin viidenneksen Suomen sähköstä eli 15 terawattituntia sähköä vuosittain. On huomioitava, että sähkön huoltovarmuusmaksun korottaminen hyvästä tarkoituksestaan huolimatta lisää energiaintensiivisen teollisuuden kustannuksia. Esitetty sähkön huoltovarmuusmaksun korotus

tarkoittaa noin 10 miljoonan euron vuosittaista lisäkustannusta metsäteollisuudelle. Huoltovarmuusmaksun korotuksen ja teollisuuden sähköistämistuen lopettamisen yhteisvaikutuksena metsäteollisuuden sähkönhankintakustannukset nousevat yhteensä vuositasolla lähes 90 miljoonaa euroa.

Huoltovarmuuden rahoituksen tulee olla ennustettava ja selkeä

Huoltovarmuuslain päivityksen mukaisesti osa varmuusmaksuilla kerättävästä verosta tuloutettaisiin huoltovarmuusrahastoon. Hallituksen esityksen mukainen huoltovarmuusmaksun korotus kohdistuu sähköön ja on käytännössä vero, joka on korvamerkitty huoltovarmuustarkoitukseen. Esityksen mukaan huoltovarmuusrahaston 150 miljoonan euron katon ylittyessä kassavarat tuloutettaisiin valtion talousarvioon. Vaarana on siten, että huoltovarmuustoimiin korvamerkitystä huoltovarmuusmaksusta muodostuu käytännössä lisävero valtion talouden vahvistamiseksi, mikä ei ole itsessään huoltovarmuusmaksun tarkoitus.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki

toimitusjohtaja

Vierimaa Heikki
Metsäteollisuus ry